

АМОРАЛНА ПОТИШТЕНОСТ: ШТА ЉУДИ ГЛЕДАЈУ ТОКОМ ЗАБРАНЕ КРЕТАЊА ЗБОГ КОРОНАВИРУСА

Многи ову муку преобила времена и угађања самоме себи никад нису видели. Ретки то могу и да замисле: људима је наређено да остану код куће зарад добробити других и зарад заштите здравственог система. Да би поштовали то наређење, људи су тражили шта да гледају током забране кретања. Претраживао се интернет; гутао се Нетфликс; урањало се у Стан; све то да би се учинила услуга другом људском бићу. У Сједињеним Америчким Државама било је оних који су ове мере сматрали неприхватљивим. Оружје, кретање и дозвољени скупови не смеју се обуставити. Забрана кретања протумачена је као кршење уставних права.

Седење испред телевизије по цео дан постало је национални спорт. Биоскопи су затворени широм земаљске кугле, запечаћена врата промоције нових филмова. Платформе су се активирале да удовоље захтевима очајних људи који седе и досађују се. „Да ли је Нетфликс направил корона вирус?“, шали се Стив Роуз у британском *Гардијану*.¹ Можда ипак није, али серија кореанског Нетфликса *Тајни аџенѝ Теријус* (*My Secret, Terrius*, Netflix, 2018) као да је у десетој епизоди предвидела сопствену актуелност сензационално приказавши мутиране сојеве корона вируса са периодом инкубације од четрнаест дана. У ствари, Кореанци као да у Нетфликсовој ризници имају залихе серија на тему заразних болести. Друга сезона јужнокореанске историјске драме са зомбијима *Краљевсѝво* (*Kingdom*, Netflix, 2019–), приказана у марту, била је језиво актуелна. Главни заплет: док болест хара и коси становништво, владини званичници заташкавају стање ствари. Не изгубивши из вида њен забавни аспект, редитељ серије Парк Ин-је уверен је да чак и у време пандемије серија има тежину. „Бар се надам да гледање *Краљевсѝва* гледаоцима пружа прави ужитак.“²

Гледање телевизије током изолације је фантастично аморално понашање, али је оденуто у рухо моралне мисије. Оно је израз повластица претплатничког друштва које је настало након победе војне технологије познате под именом интернет. Док здравствени радници воде борбу на првој линији, гледаоци се у стилу најравнодушнијих

¹ Steve Rose, "Coronavirus: when binge-watching goes viral", *The Guardian*, 13. март 2020, <https://www.firstpost.com/entertainment/beyond-money-heist-ten-international-shows-to-watch-during-coronavirus-lockdown-from-kingdom-to-3-8287201.html>.

² Pete Keeley, "Writer, Director of South Korean Zombie Drama 'Kingdom' on Global Responses and Coronavirus Parallels", *The Hollywood Reporter*, 17. април 2020, <https://www.hollywoodreporter.com/live-feed/netflix-kingdom-creators-talk-releasing-zombie-drama-coronavirus-1290604>

војних заповедника препуштају уживању у позадини и пребирају прстима по даљинском управљачу прелиставајући услуге стримовања.

Експерти су пуни предлога шта да се гледа, намећући осећај да се време нужно мора испунити. Досада није нешто што треба славити, то је непријатељ чије напредовање треба зауставити. Први очигледан избор јесте погледати о каквој се несрећи ради и шта вас то може задесити. Путем малих екрана може се побећи у измењену стварност. Гледаност филма *Зараза* (*Contagion*, 2011), крајње актуелног, нагло је порасла док се повећавао број случајева заразе ковидом-19. Кетрин Х. Гринвеј са Одсека за психологију Универзитета Квинсленд и Тиган Крувис са Одсека за психологију Аустралијског националног универзитета позивају се на тај филм при опису властитог доживљаја. „Од драматичних слика људи који се туку око тоалет-папира до дирљивих сцена колективног певања или аплаудирања у знак подршке здравственим радницима, све је личило на заплет из филма [*Зараза*].“³

Може се помислити да ће у условима самоизолације и забране кретања људи конструктивно пожелети да коначно прочитају текстове који су пали у заборав јер за њих нису имали времена, да ће се посветити ономе што су запостављали у животу. Кад говоримо о читању: игнорисана књига је запостављена књига. А да прочиташ *Огисеју* од почетка до краја? Не долази у обзир, ко си ти да ми кажеш шта да читам?! Ово су времена себичности прерушене у солидарност. То се види и из речи писача британске публикације *Ингејенгенџи*: „Можда сте узбуђени због карантина. Помислићете да је коначно дошло време да завршите *Злочин и казну*.“⁴ Али ако изразите жељу да прочитате књиге које вас већ месецима чекају на полицама, честитаће вам на томе, али вас неће узети заозбиљно. Уместо читања књига, аутори предлажу аморално бинцовање потцењених програма које сте можда пропустили. Ознака „потцењене серије“ чини се оправданом. Прекопава се по архивама у потрази за серијама одавно почивших ликова (у кинематографском смислу) као што су Лиса Кудроу у серији пригодног назива *Повраћак* (*The Comeback*, НВО, 2005). Она ту, како се испоставља, тумачи улогу уморне, угашене звезде ситкома (а коју другу?) по имену Валери Чериш.

На страну Валери Чериш, важан аспект гледања телевизије за време забране кретања је технолошки домет. Како каже индијски лист *Ферси њосџи*: „С порастом популарности стримовања, постоји могућност да неко у неком удаљеном кутку света гледа филм сниман на улицама Бомбаја.“⁵ Назиремо ту речи Хемфрија Богарта, мада у обрнутом смеру: „Ниси звезда док ти у Карачију не знају правилно написати име.“

³ “What Disaster Movies Can Teach Us About Coping with Covid-19”, *Pursuit*, University of Melbourne, <https://pursuit.unimelb.edu.au/articles/what-disaster-movies-can-teach-us-about-coping-with-covid-19>.

⁴ Adam White, Alexandra Pollard, Annie Lord, Jacob Stolworthy, Jake Cudsi и Louis Chilton, “Coronavirus: The 31 most underrated TV shows to watch while self-isolation”, *The Independent*, 13. март 2020, <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/tv/features/tv-show-underrated-best-netflix-uk-greatest-amazon-prime-list-coronavirus-isolation-quarantine-a9397741.html>

⁵ Shreemayee Das, “Beyond Money Heist, ten international shows to watch during Coronavirus lockdown, from Kingdom to 3%”, *First Post*, 25. април 2020, <https://www.firstpost.com/entertainment/beyond-money-heist-ten-international-shows-to-watch-during-coronavirus-lockdown-from-kingdom-to-3-8287201.html>

Би-Би-Си, у пуном сјају своје улоге врховног арбитра мудрости и укуса, предложио је да се током забране кретања на репертоару нађе спектар могућности који иде од јапанске шоџо манге *Позив за добро јутро* (*Good Morning Call*, Fuji TV, 2016/2017) до шпанске трилер драме *Елиџа* (*Elite*, Netflix, 2018–). Да би доспела на списак за гледање током забране кретања, од драме се, по свој прилици, захтева да буде хировита, бизарна, чудна, како би нам макар само одвратила пажњу и скренула мисли од све пунијих мртвачница. *Елиџа* је опчинила критичаре, а окосницу заплета чини убиство и деца из радничке класе која добијају стипендије да се школују на престижним школама.

Још нешто је потребно да би се серија квалификовала за топ-листу. Кад бинџујете, то мора бити до засићења. Омамљујућег, очаравајућег засићења. Бони Бертон нам на Си-Нету саветује да одгледамо дванаест серија ако желимо да „побегнемо од тренутне епидемије коронавируса“.⁶ Рецепт Бертонове потпуно је природан: ако се осећате безизлазно и депресивно, погледајте комедију. На њеном списку се налази хумористичка серија *У канцеларији* (*The Office*, NBC, 2005–13), зашећерена америчка верзија британске креације Рикија Џервејза, која ће без сумње изазвати нелагоду код свих који практикују социјално дистанцирање.

Критичари настоје да такво гледање прикажу као префињено. Дорин Сент Филикс сматра да гледање телевизије не треба да буде само „ескапистичко нити да вас пренесе негде другде“. Она се дала у потрагу за „краћим серијама чије гледање више личи на излет него на пуни ангажман“.⁷ Но, све речено указује на то да аморална потиштеност буја у време безнађа, дезинфекције и фанатичног прања руку.

(С енглеској превела **Најшаша Камџмарк**)

⁶ Bonnie Burton, “12 funny TV shows to distract you during the coronavirus lockdown”, *CNet*, 14. април 2020. <https://www.cnet.com/news/12-funny-tv-shows-to-distract-you-during-the-coronavirus-lockdown/>

⁷ <https://www.newyorker.com/culture/on-television/the-best-television-shows-to-stream-now>